

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania M.W. i A.W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Tarnowie
o podstawę wymiaru składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 10 czerwca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołujących się od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Krakowie z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt III AUa 136/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[it]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2020 r., IV U 874/19, Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie A.W. i M.W. od decyzji z dnia 8 lipca 2019 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Tarnowie ustalającej u płatnika składek A.W. od dnia 1 maja 2016 r.: - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla M.W. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w wysokości 1/2 minimalnego wynagrodzenia miesięcznie, - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne, 3. podstawę wymiaru składek na Fundusz P..

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 8 stycznia 2025 r., III AUa 136/21, oddalił apelację płatnika składek i ubezpieczonej oraz zasądził od M.W. i

A.W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Tarnowie kwoty po 135 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku M.W. oraz A.W. zarzucili naruszenie: 1. art. 233 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; 2. art. 385 w zw. z art. 382 k.p.c.; 3. art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c.; 4. art. 378 § 1 k.p.c.; 5. art. 13 pkt 1 i art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 26 k.p.; art. 83 § 1 k.c., art. 58 § 3 k.c. w zw. z art. 22 § 1 k.p., 26 k.p. i art. 300 k.p.; 6. art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 83 § 1 k.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnili oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, bowiem zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego i postępowania określone podstawie skargi a w szczególności narusza swobodę stron stosunku pracy do określenia jej warunków tj. zakresu obowiązków pracownika, wymiaru czasu pracy i wynagrodzenia. Skarżący podnieśli, że kwestionowanie przez ZUS potrzeby rozszerzenia wymiaru czasu pracy i podniesienia wynagrodzenia odbyło się w sposób dowolny. Brak w sprawie jakiegokolwiek dowodu pozwalającego na takie wnioski.

W ocenie skarżących zaskarżona decyzja ZUS i utrzymujące ją w mocy orzeczenia sądów obu instancji ingerują w sferę stosunku pracy w sposób nadmierny, a z pewnością sprzeczny z art. 33 ust. 2 Konstytucji RP.

Mając na uwadze powyższe skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie w całości, a także uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonych wyroków i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania w całości i zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Tarnowie na rzecz odwołującego się zwrotu kosztów postępowania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje wyłącznie z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Dlatego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Spełnienie tego wymogu polega na przedstawieniu odpowiedniego, wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca celowo wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (§ 2). Są to dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odesłanie do podstaw

kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać.

W niniejszej skardze skarżący wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej wynika z oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wówczas, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 Nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 Nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX Nr 491538). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX Nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX Nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX Nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżących o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Brak jest bowiem prawidłowego uzasadnienia podnoszonej przez skarżących oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie sprecyzowali, w obrazie jakiego przepisu upatrują tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ani nie uzasadnili słuszności tezy o kwalifikowanym naruszeniu przepisu. Prawidłowe uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga umieszczenia w nim wywodu jurydycznego wyjaśniającego na czym polega oczywiste naruszenie przepisów wskazanych w skardze, a także na czym owa oczywistość polega. Argumentów za istnieniem tejże przesłanki przedsądu należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest to jednak rolą Sądu Najwyższego na etapie badania kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Należy dostrzec, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na ustalenie, jaki przepis bądź przepisy zostały zdaniem skarżących naruszone w stopniu kwalifikowanym, przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi. W części skargi poświęconej uzasadnieniu tego wniosku nie został przytoczony, ani nawet wskazany, żaden przepis prawa. Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wyklucza ocenę, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Należy ponadto wskazać, że skarga kasacyjna służy kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz dokonanej oceny dowodów wynika, że postanowienia spornego aneksu do umowy o pracę były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, przez ukształtowanie nadmiernego i niewspółmiernego wynagrodzenia odwołującej celem uzyskania przez nią zawyżonych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego kosztem innych uczestników tego systemu oraz sprzecznie z zasadą solidaryzmu ubezpieczonych. Sąd drugiej instancji podkreślił, że z punktu widzenia zakresu zadań i warunków pracy odwołującej nie było żadnych racjonalnych przyczyn do podwyższenia jej

wynagrodzenia od 1 maja 2016 r., a tylko temu celowi miało służyć z przewidziane w aneksie zwiększenie wymiaru czasu pracy.

Należy zauważyć, że zarzuty podniesione w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowane zostały w taki sposób, aby podważyć przyjęte przez Sąd odwoławczy ustalenia faktyczne i przyjętą ocenę dowodów, co nie może odnieść skutku w postępowaniu kasacyjnym ze względu na treść art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[it]

[SOP]